

Дејан Симоновић

ИМЕНА

„Ајде!“, глас се пробијао кроз некакве наслаге, мутан, тешко разазна-
тљив. Ни то *ајде* није одмах било *ајде* већ нешто што се тек кроз пона-
вљања уобличавало.

Да ли је глас долазио споља или негде из њега самог? Из некакве да-
љине или некакве дубине? Није ли то био онај исти глас који га је го-
нио да се, загрцнутим ходом, премешта с места на место, иако није
имао ни зашто, ни куда да стигне?

Мешало му се оно изнутра и оно споља. Прожимало, преплитало.
Између оног у њему и оног ван њега налазила се тек танка, пропусна
опна. У њега се уливало, из њега изливало. Било је то као са рекама ко-
је се спајају. Посматрао је њихов сраз, у сивкаста праскозорја, ужаснут.
Било је то пре него што би дан и врева оковали језу. Било је нечег ди-
вљег, нечег силовитог у тим водама које протичу и протичу. Како не
истекну, једном засвагда? Учио је о томе, некада давно, у оном претход-
ном животу. Објашњавали су му шта се и како ту збива, али га нису
убедили.

„Ајде! Ајде!“, глас је био све ближи, све развоветнији, све оштрији.

Нека рука му је дрмала раме. Над њим се наднело младо лице, изоб-
личено гадљивом гримасом. Зурило је у њега угаслим, стврднутим по-
гледом. Личило је на маску.

„Ајде! Ајде! Доста је било књавања!“

Пред њиме се, сада благо придигнутим, нашао низ лица, сличних
првом. Баздило је на алкохол.

Дерани, помислио је. Дерани.

Покрети су им били угласти, раздрешени, држање претеће. Могао је
да осети како у њим ври гнев.

Иза њих, прекопута удубљења, током дана је светлuczала продавница женског рубља. Са изложеним гаћицама, чарапама, прслучићима. Са фотографијама мазних девојака. *Додир нежности*, тако се звала та продавница. Лево од ње, мамили су парфеми. Десно, призивале патике. Сада је све то било прекривено металним засторима.

Дерани. Приметили су га. Привукао им је пажњу. Уместо да прођу онако како је свет обично чинио – као крај нечег што је ту, али га нема. Не ваља када превише уочљиво постојиш. Пажња доноси невоље. Боље је када јеси а ниси.

Трудио се да буде што непомичнији у свом удубљењу. Сваки сувишан, несмотрен покрет је могао имати непредвидиве последице. Али је исто тако непредвидиве последице могло имати и одсуство покрета.

То удубљење у подземном пролазу је било једно од његових места. Имао их је више, у различитим деловима града. Ни на једном се није задржавао предуго. Нешто би га потерало даље. Као што га је, за дана, гонило да тумара. Да се не би десило нешто страшно. Било је нечег немиреног у њему.

Можда оду ако их ничим не раздражи.

Није се бојао бола који би му могли нанети. Грозио се болница. Походио их је, давно, у оном претходном животу. Једна жена је лежала у болничким собама. Смењивале су се те собе, али јој ни у једној није било боље. Та жена је била његова мајка. Ту и тамо би зајечала, једва чујно. Поглед јој је био посувраћен, као да је загледана у своју бољку. Болницом је, још од болничког круга, лебдела тупа безнадежност.

Осећао се некако кривим због свог здравља.

Мајци су у кесама доносили воће и наполитанке.

„Пољуби мајку“, опомињао га је отац.

После мајке више није било. Појавила се нека друга жена. Није марила за њега. Звала га је – оно ништавило.

После се збивало и ово, и оно. Враћало му се понешто од тога у изненада искрслим крхотинама сећања. Онда је нешто кврцнуло.

„Ајмо! Ајмо! На ноге! Каква је то непослушност!“

Крајичком ока, у дну пролаза, приметио је неку прилику. Прилика се журно удаљила.

„Знаш ли ти ко смо ми?!“

Невоља, ето ко су. И та невоља му се неће тек тако скинути с врата.

„Ми смо...“

„Змајеви! Змајеви!“, заурлала је група, ритмично, као што се урла на утакмицама.

„А знаш ли ти ко су Змајеви?!“

„Змајеви су закон! Змајеви су закон!“, одјекивало је пустим пролазом. Одбијало се од ослепелих излога.

„Пред нама се не излежава!“

Није било друге него да устане. Никако се не противити. Противљење би их разјарило.

„Пред нама се стоји...“

„Мииир-но!“, командовали су дерани углас.

Укочио се, онако како је то научио у војсци, у оном претходном животу, пре него што је кврцнуло. Стајао овако или онако, оклембешен или укипљен, каквог то има значаја? Људи су придавали превише важности положајима, покретима, речима. Свему су придавали превише важности.

„Тааако!“, глас главног дерана као да се мало одобровољио. „Таако! А сад, на лееево-круг!“

Обрнуо се несигурно, заневши се. Једва се одржао на ногама.

„Не ваља то, никако не ваља! Стројевим кораком, нааапред-марш!“

Није вредело да потрчи. Није било шансе да умакне. Сустигли би га, оборили на бетон или степенице. Обасули ударцима. Можда изболи. Није био сигуран ни да жели да то покуша. Више је одмеравао могућности. Један део њега као да се издвојио и са стране без узбуђења посматра шта се са њим збива.

Обрнуо се још једном, по новој заповести. Домарширао је натраг, загрцнутим кораком. Наређено му је да ради склекове. Није успео да се одигне од земље ни за сантиметар.

„Црв!“

„Гмижи, црве!“

Пузао је, помажући се лактовима, у униформи, некада. Сада је тело било претешко, лактови преслаби.

„Не забушавај, црве! Лоше ће да буде ако мислиш да се са нама зајебаваш.“

Цокула се подигла, али му није смрскала лице. Притисла му је плећа.

„Лижи прашину, црве!“

Језик није устукнуо. Одвикао се од гађења, претурајући по контејнерима. Био је то услов да преживи. Свашта је трпао у себе. Свашта се и бацало. Много тога је било још сасвим употребљиво. Људи су били неразумно расипни. Ваљда је и сам био такав, у оном претходном животу.

„Идемо ли?“, један од дерана је постао нестрпљив. Овде није било праве забаве. За гнев је тај ту био превише говно. Гнев се хранио опирањем, страхом, преклињањем. Не овом млитавом послушношћу. Гу-био је замах, тонуо у то беспоговорно покоравање.

Ипак, оклевали су. Нешто им је недостајало да заокруже ово овде. Да не остане кусо, недовршено.

„А да га мало испитамо? Да видимо ко је и шта је?“

Наређено му је да седне у своје удубљење и одговара без поговора.

„Да чујемо – ко си ти, црве? Како се зовеш?“

Имао је некакво име. Све је имало некакво име. Бркао их је. Нису чврсто приањала уз ствари. Неке ствари су пркосно одбијале да их прихвате. Хтеле су да буду само безимено *џо* и ништа друго. Друге су се имена држале грчевито, у некаквом ужасу пред безименим. Било је и оних које су имена гутала.

Није био сигуран зове ли се овако или онако. Можда се звао и овако, и онако. Једно си када те тресе грозница, друго када ти бучи у глави, треће када... Једно је када си тмуран, друго када се разведриш. Једно си за летњих врелина, друго за зимских студени. Како да све то обухвати једно једино име?

Ствари нису биле чврсто разграничене. Ни он сам није био чврсто разграничен. Могао је бити и неко други. Неретко је и био. Не један, већ мноштво других. Какав би само гужвањац тада настао у његовој глави. Пуцала би од претрпаности.

Могао је бити један од ових дерана, и онај који му је цокулом притиснуо плећа, а да делом себе остане онај исти беспомоћник који није успео ни сантиметар да се одигне од земље.

„Чујеш ли шта те питам?! Лани како се зовеш, није ти ваљда маца одгризла језик.“

Звао се... Звао се...

„Ништарија“, склизнуло је само са његових усана.

Заиста, зашто се не би звао Ништарија? Име као и свако друго.

Нису знали шта би даље са њим. Није био достојан ни честитих батина.

Прилегао је. Можда украде још нешто сна пре него што се око њега захукта, затутњи. Пре него што стану да промичу узмуване, ужурбане прилике. Пре него што се подигну метални застори, сину излози.

Препуштен себи, згушњавао се, стврдњавао, попримао одређеније обресе. Туђе постојање се повлачило из његовог. Уливао се у себе.

У њему се мигољило нешто слично поносу. Провукао се без буботачка. Био је промућурнији од дерана. Дерани ће страдати. Било је то урезано у њих. Он неће.

Промућурнији је од многих који покрај њега хитају у усплахиреној узрујаности. Распрснуће се. Разнеће их хтења. Њега неће.

Не, дерани нису могли да му науде. Нико није могао да му науди. Изузев сопственог тела. Ако га изда. Досад га није изневерило. Нада се да неће, бар не скоро.

Частиче себе обиласком града, у смирај, када умине дневна врева. Мењаће аутобусе, тролејбусе, трамваје. Да се разоноди призорима који се смењују.

Промениће место. Предуго се овде задржао. Можда открије и неко ново. Свашта је могуће, када се ставиш у покрет.